

Gücünü *İstanbul Okan Üniversitesi*'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

Ortaokul Rehberlik Bülteni

BİLİNÇLİ TEKNOLOJİ KULLANIMI KASIM 2022

www.okankoleji.com

Değerli Velilerimiz,

İnternetin ve dijital teknolojilerin olmadığı ya da çocuklarımızın onlara kayıtsız kalmadıkları bir dünyanın imkânsız olduğu bir dönemdeyiz. Dolayısıyla doğru olan, interneti ve dijital teknolojileri yok saymak değildir. Amacımız teknolojiyi bilinçli şekilde kullanmalarını öğretmektir.

Çocuklarımız ve gençlerimiz internet ve dijital teknolojileri kullanma noktasında bizim yardım ve desteğimize ihtiyaç duyarlar. Çocuklarımızın ve gençlerimizin gelişimlerini sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri ve psikolojik sağlıklarını koruyabilmeleri açısından internet bağımlılığıyla ilgili bizim farkındalığımız oldukça önemlidir.

Bu dönemde sanal dünyada karşılaşılabilecekleri ya da yaşayabilecekleri sorunlar ve zorluklar karşısında ise bizi yanlarında bulamamaları, sadece bugün değil belki ömür boyu devam edecek zararlara ve pişmanlıklara sebep olabilir. Bu sebeple internet ve dijital teknolojiler konusunu da çocuğumuzla ilgili sorumluluklarımızdan birisi olarak gündemimizde tutmamız olası sorunların önüne geçecektir. Bu konuda özellikle aşağıda yer alan konulara dikkat etmemiz yerinde olacaktır.

Dijital Oyunların Çocuklarımızın Hayatındaki Yeri;

Yakın zamanda bilgisayar ve internet teknolojileri kullanımının artış göstermesiyle birlikte insanların ihtiyaçlarına ve taleplerine yönelik çeşitli alanlar ortaya çıkmıştır. Eğlence sektörünün yeni bir boyut kazanmasıyla karşımıza çıkan "Dijital oyunlar" da bahsedilen yeni alanlardan bir tanesidir. Geleneksel oyunların yerini dijital oyunlara bırakmasıyla oyun alışkanlıkları, tercihleri ve türlerinde değişiklikler meydana gelmiştir. Meydana gelen değişiklikler çocuk ve gençleri sanal dünyada daha fazla zaman geçirmeye itmektedir. Bu durum çocuk ve gençlerin psiko-sosyal sağlıklarını farklı şekilde etkileyebilmektedir. Günümüzdeki çoğu çocuk veya genç dijital oyunlarla çok sık zaman geçirdikleri için bu içeriği detaylı ele almak istedik.

Oyunların olumlu ya da olumsuz etkilerini belirleyen temel faktör oyunların içerikleridir.

Gücünü İstanbul Okan Üniversitesi'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

Eğitici Dijital Oyunların Olumlu Etkileri (Dikkat ve strateji becerilerini geliştirici oyunlar vb.)

- Eğitsel içerikli oyunlar ders başarısını arttırabilir.
- Görsel-dikkat becerilerini geliştirir.
- Problem çözüme becerisi kazandırır.
- Strateji geliştirme, akıl yürütme becerilerini geliştirir.
- Karar verme becerilerine katkı sağlar.
- Başarı duygusu kazandırır ve öz güveni artırır.

Dijital Oyunların Olumsuz Etkileri (şiddet, korku, cinsellik vb. içeren oyunlar)

- Aile içi iletişim azalabilir.
- İçe kapanma görülebilir; sosyal aktivitelere ve dış dünyaya ilgi azalabilir.
- Suç kavramını algılamakta zorluk yaşanabilir.
- Gerçek ve sanal olan ayırt edilemeyebilir.
- Yeterince ders çalışmayabilir, başarı olumsuz etkilenebilir.
- Dil gelişimi olumsuz etkilenebilir.

Dijital Oyunlar ve Ailelere Öneriler

Dijital oyunların çocukların hayatında bağımlılık düzeyine ulaşmaması için;

- Ebeveynlerin oyun oynayan çocuğa süre kısıtlaması getirerek, oyun sürelerini kontrol altına almaları oyunların bağımlılık yapıcı etkisini azaltacaktır.
- Oyun esnasında çocuklara eşlik etmek ve çocukları yönlendirmek oyundan gelebilecek riskleri azaltacaktır.

Gücünü İstanbul Okan Üniversitesi'nden Alan

OKAN KOLEĞİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

Sadece zarar değil:

İnternet ve dijital teknolojiler çocuklarımızın hayatını zenginleştirebilir, kolaylaştırabilir, renklendirebilir. Kendilerini geliştirmede başka türlü elde edilmesi çok zor veya belki imkân-sız olacak olanaklar sunabilir. İnternet ve dijital teknolojiler konusunda sorun onların kulla-nılması değil, faydasız ya da zararlı şekilde kullanılmasıdır. Faydasız ya da zararlı kullanım ile doğru ve faydalı kullanımı ayırt etmek önemlidir. Çocuklarımızın internet ve dijital teknoloji-leri her kullanımında faydasız veya zararlı bir şey yapıyor tepkisi vermemiz hem iletişimimizi ve ilişkimizi bozacak hem de ortak bir zeminde uyulabilir kullanım kuralları koymamıza mani olacaktır.

Bunun yerine;

- Doğru kullanımlarını fark etmek, takdir ve teşvik etmek,
- Faydalı kullanım alternatifleri ile ilgili bilgi vermek,
- Kendi doğru ve faydalı kullanımımızla onlara örnek olmak dikkat etmemiz gereken önemli noktalardır.

Kullandığımız dil çok önemli:

Çocuklarımızın hayatında internet ve teknolojilerin varlığı oldukça önemli olduğu için bizim onların internet ve dijital teknolojilerle ilişkileri konusunda kullandığımız dile dikkat et-memiz de oldukça önemlidir. Bu noktada yasakçı bir dil, direnci ve inatlaşmayı beraberinde getirir.

Bunun yerine;

- Neyin, ne kadar ve nasıl kullanılacağına dair iř birliği yapmaya çağırın,
- Kullanım haricinde gerçek hayatta çocuklarımızın sevebileceği alternatifleri sunan,
- Direkt karşı çıkmayan ve kötöleme üzerinden konuşmayan,
- İnternet ve dijital teknolojiler konusunda en azından temel bilgi sahibi olan bir dil kulla-nmamız oldukça önemlidir.

Gücünü *İstanbul Okan Üniversitesi*'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

Sorun varsa bunu fark edelim:

İnsan hiçbir davranışı sebepsiz yapmaz. Çocuklarımız internet ve dijital teknolojileri kendilerine ya da hayatlarına zarar verecek şekilde kullanıyorlarsa bunun ardında yatan nedenlerden bir tanesi de gerçek hayatta yaşadıkları veya yaşama ihtimalleri olan bir sorundan kaçma olabilir. Özgüven noktasında zorlama, zorbalığa maruz kalma, olumsuz bir çevreye sahip olması sebebiyle suça bulaşma riskinden kaçan başta olmak üzere benzer makul sebeplerden dolayı internet ve dijital teknoloji kullanımını artırmak sık gördüğümüz bir durumdur. Sorunu görmeden ve çözmeden sonuç olan davranışa yönelmek, bizi amacımıza ulaştırmayacağı gibi sorunların büyümesine ve ilerleyen zamanda daha içinden çıkılmaz hâle dönüşmesine sebep olabilir.

Bu sebeple;

- Çocuklarımızın hayatından haberdar olmamız,
- Çocuklarımızın duygularının ve düşüncelerinin farkında olmamız,
- Çocuklarımızın gelişimi hakkında bilgi sahibi olmamız,
- Çocuklarımızın çevresindeki insanları ve ilişkileri anlamamız sorunu anlayabilmek ve etkili çözüm geliştirebilmemiz noktasında gereklidir.

Kullanmasın da ne yapsın?

Çocuklarımızın ve gençlerimizin internet ve dijital teknolojilere bu kadar yoğun ilgi göstermelerinin en temel sebeplerinden bir tanesinde gerçek hayatta var olma, görünme ve kendilerini ifade etme imkânlarının oldukça azalmış olmasıdır. Özellikle şehir hayatında yakın ilişki kurma ve sürdürme ile bedensel faaliyetler yapabilecek alan ve imkân bulma anlamında, yeteneklerini ve becerilerini geliştirip gösterebilme anlamında her geçen gün daralan ve fakirleşen bir dünyada yaşıyorlar. Hâl böyle iken onların hayatını ilişki ve faaliyetten yana zenginleştirmeden sadece internet ve dijital teknolojileri kullanmalarını kısıtlama yönünde talimatlar yağdırmak zararın dışında bir sonuç getirmeyecektir.

Bu sebeple;

- Çocuklarımıza gerçek hayatta yakın ilişkiler kurabilmeleri konusunda yardım etmemiz ve onları desteklememiz,
- Çocuklarımızın sosyal veya sportif aktivitelerden herhangi birine az da olsa bir ilgileri varsa onu fark edip teşvik etmemiz,
- Çocuklarımızı, yeteneklerini ve kabiliyetlerini geliştirecek imkân ve insanlarla buluşturmamız bu konuda atabileceğimiz önemli adımlardır.

Gençlerin bilgisayar ve internet kullanımlarının kendilerini geliştirici yönde olmasına dikkat edilmeli, ailelerin bu konuda daha kontrollü bir şekilde onların yeteneklerinin geliştirilmesine olanak sunması önerilmektedir. Ancak gençlerin tüm sorumluluklarından uzaklaşarak yalnızca bilgisayar ve internet kullanmalarına kendilerini adanmalarının da onların geleceği açısından sıkıntılar doğurabileceği noktası göz önünde bulundurulmalıdır.

Gücünü İstanbul Okan Üniversitesi'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

Değişim zaman, emek ve sabır ister:

İnternet ve dijital teknoloji araçları bütün dünya için oldukça yeni bir kullanım. Bu araçların doğru kullanımları konusunda kabul görmüş kesin kurallar maalesef şu an için yok. Zaman içerisinde hayatımızda yeri ne kadar olmalı, nasıl kullanırsak faydalanır, nasıl kullanırsak zarar görürüz, neyi onlarla yapmalı neyi onlarsız yapmalı gibi soruların cevapları daha net bir şekilde ortaya çıkacak ve doğru kullanım süreç içerisinde daha belirgin hâle gelecektir. Bu durumun farkında olarak en azından eldeki bilgilerimizin ışığı doğrultusunda bu soruların cevaplarına yönelik harekete geçmeli ancak bunun da bir süreç olduğunu, zaman alacağını bilmemiz gerekir.

Bu sebeple;

Süreç içerisinde hem çocuklarımız hem de biz hata yapabiliriz. Hata yapmayı vazgeçme, ümitsizliğe kapılma, çaresiz hissetme sebebi olarak görmeyelim. Çocuğumuzun bugünü ve yarınının daha güzel olması için ilk adımda amacımıza ulaşamayabilir, ilk denemede aradığımızı bulamayabiliriz. Aramaya ve ilgilenmeye devam etmeliyiz. Çocuğumuzun bazı meseleleri anlaması ya da anladıklarını davranışa dönüştürebilmesi için zamana ve desteğe ihtiyacı olacaktır. Bu zamanı ona vermemek veya küçük adımlardan büyük ve kalıcı sonuçlar beklemek yararsız olacaktır. Dolayısıyla çocuğumuzun ihtiyacı olan zamanı ona vermeye hazır olarak, onun gelişim hızını takip etmeli ve gelişimine uygun hareket etmeliyiz.

KAYNAKÇA:

- Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2020). Çocuklarımız için Bilinçli İnternet Kullanımı. Erişim: <https://orgm.meb.gov.tr/>
- Durğun A. Kara H.Z ve Taylan H.H. (2017). Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin Bilgisayar Oyunu Oynama Alışkanlıkları ve Oyun Tercihleri Üzerine Bir Araştırma, PESA Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi. Erişim: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/448246>
- Baran A.G. ve Erdem M.T.(2017). Gençlerin Bilişim Teknolojilerini Kullanım Yetenekleri ve E-Güvenlik Yaklaşımlarına Dair Bir Araştırma, Gençlik Araştırma Dergisi. Erişim: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2147966>

OKAN EĞİTİM KURUMLARI REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİRİMİ

Gücünü İstanbul Okan Üniversitesi'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE